

Zašto su Srbi sujeverni i zbog čega u Homolju veruju u čini

Beg od uroka

U Srbiji je sujeverje u poslednje vreme rasprostranjenije više nego ikad, a verovanje u čini plod je, kažu psihijatri, zaostavština iz starih paganskih vremena. Da li iz tih ili nekih drugih razloga, uglavnom Srbima ni danas nisu jasne veze između njih i neobičnih pojava u prirodi.

Da bi koliko-toliko ukorili duhove, Srbi su pribegavali magijskim seansama, što se i danas često čini u Homolju i Braničevu. Biljke "strašnik" i "češljiga" beru se upravo ovih dana radi zaštite od vampira, a tokom leta gatare spremaju venčiče mirišljavog bilja za isterivanje zlih duhova iz ljudi.

Kad se u kući rodi dete, u dečju sobu, da ga ne bi urekle, starije žene ne ulaze prvih mesec i po dana, niti se novorođenče u tom periodu iznosi napolje, jer je nekršteno, a po verovanju srpskih Vlaha, na nekrštenu decu se "lepe" brojne sile zla. Takođe, dok traju babine, nije poželjno iznositi i sušiti noću dečji veš.

Zanimljivi su i svadbeni rituali koji se isključivo primenjuju zbog ostataka sujeverja. Nevesti majka obično preporučuje da se ne okreće dok izlazi iz svog dvorišta i odlazi momkovoju kući, jer se veruje da ako se okrene na nečiji poziv dete će ličiti na njega.

Neveste tom prilikom bacaju preko glave staklenu čašu i ako se ona razbije, verovanje je u Srba, rodiće se muško dete, a ako se ne razbije, rodiće se ćerka. Veruje se da jastuk, koji nevesta baca nakon okretanja, a pre ulaska u novi dom, na krov mladoženjine kuće predstavlja znak budućnosti - ako ostane na krovu, brak će se održati, a ako padne, biće kratkog veka.

U braničevskim i homoljskim selima, u vreme letnjeg Ivanjdana, na kućna vrata se stavljaju venčiči od ivanjdanskog cveća, a posebno od smdrljevka-muškatla i ruža, ne bili tokom godine bili zaštitnici doma .

Cilj ovih a i drugih rituala je uspostaviti kontrolu nad sopstvenim životom i ne dozvoliti zlim silama da ovladaju. Nije dobro, smatraju ljudi u istočnoj Srbiji noću nagaziti na raskrsnici unapred postavljene vradžbine - čini i predmete koji mogu da donesu nešto loše.

Od Božića do Krstovdana nije poželjno, prema starom verovanju Vlaha, posle ponoći iz kuće izlaziti, jer su tada nekršteni dani i mogu zle sile i đavoli da uđu u kuću.

Psiholozi su mišljenja da sujeverje i nije toliko loša pojava s obzirom na to da otklanja na određeno vreme strah i sumnju od pojedinih mogućih loših događaja. Koliko čovek može da utiče na ovaj način na svoju budućnost, stvar je naučnog istraživanja kojim se u Srbiji, nažalost, retko ko bavi.

Zaštita

- Nositi uvek sa sobom češanj belog luka, vezati mladoj deci crveni konac oko ruke, pokloniti detetu presno jaje čim uđe prvi put u nečiju kuću, uzidati nešto od zlata u temelj nove kuće.

Šta valja, a šta ne valja

Ne valja; - Da ti crna mačka pređe put, da se klatiš na stolici, da pereš kosu sredom ili petkom, jer može da opadne, ne mešati nožem po šerpi, ne čistiti ruke od testa nožem, ne okretati hleb naopačke, zaobljen deo treba da gleda nagore, ne istresati stolnjak posle zalaska

sunca, ne sakupljati cveće posle zalaska sunca, ne ići na bunar po vodu posle zalaska sunca, mlada devojka se neće udati ako sedi na pragu kuće, ne valja se noću ogledati u ogledalu, metlu odlagati drškom okrenutom nadole (zbog veštica). Ne bacati smeće uveče, ne brisati sobu uveče, kad vidiš odžačara, uhvati se za dugme, zaobiđi crnu mačku, ne prolaziti nikad ispod merdevina, kad se kukavica oglasi u blizini kuće, kad zavijaju kerovi noću, kad se meša hrana s nožem, kad kukavica kuka u ponoć.

Donosi sreću:- Naći konjsku potkovicu, na ulici naći kovani novčić.

1. Упишите одговарајући везник:

Мирно му је рекла _____ нема разлога за узбуну. Осећао је _____ губи снагу. Мило ми је _____ вас видим. Трудила се _____ кућа буде у реду. _____ је хтела, успела би. Питали смо се _____ је то само игра. _____ нема у глави, има у ногама. Нису говорили о томе _____ су мислили. Сви су погледали у Саву, _____ је стајао као непокретан. Позваће те онда, _____ им будеш требао. Толико се одушевио, _____ је изљубио све присутне. _____ је отишао на време, било би му боље. Сви су га мрзели _____ им не даје поклон за рођендан. Мама и тата су је градили _____ је закаснила синоћ кући. Марко је рекао Ивану _____ га сачека испред продавнице.

2. Употреби одговарајуће везнике као што су: **zato što, jer, ako, budući da, pošto, zbog toga što, radi, zbog, ali, ako, nego, ukoliko, da, ni, niti, već, što, koji, kako...** i доврши реченице одговарајућим обликом речи или синтагме у заграді.

_____ ne _____ (prestati) da se smeжете, ja _____ (otići) kući uvređen _____ ne volim kad mi se drugi smeжу.

Ako ne prestanete da se smeжете, ja **ću da odem** kući uvređen, **zato što** ne volim kad mi se drugi smeжу.

Ili: **Ukoliko ne budete prestali** da se smeжете, ja **ću otići** kući uvređen, **jer** ne volim kad mi se drugi smeжу.

1. Tanja je još kao mala počela da igra fudbal _____ je to jedini sport koji joj _____ (biti) interesantan.

2. Vрати ми _____ (moja olovka)! _____ sam znao da je kod тебе ne _____ (tražiti) tri dana po _____ (ceo stan).

3. Kad se Đorđe i Jelena _____ (vratiti), sve _____ (promeniti se), _____ će ostati najmanje tri godine.

4. Ми смо још мали, _____ kad _____ (porasti), onda ćemo mi вас да zavitlavamo.

5. Neki romani _____ (ekranizovati) su toliko loše _____ sa originalom nemaju više _____ (nikakva veza).

6. U aprilu se obično održavaju mnoge _____ (javna manifestacija), _____ što tad obično _____ (otopeliti).

7. Nemoj da objaviš taj _____ (tekst), _____ postoji opasnost da to pročita nečija keva i onda _____ (misliti) _____ smo mi nekakva sekta.

8. Na _____ (ulica) ima puno ljudi i svi se _____ (grudvati) kao mala deca, verovatno _____ već godinama _____ (ne padati) sneg.

9. Sve je _____ (poplaveti), _____ je tata stavio svoje čarape u _____ (beli veš).

10. Ne samo da su Jova i Miloš _____ (zakasniti), _____ se još bune _____ više _____ (nemati) pića.

11. Ne _____ (ponoviti) se, ali ako se još jednom bude desilo _____ dođete praznih ruku, _____ (izbaciti - ja) вас napolje.

1. _____ sam ja glup, _____ je on glup, _____ ti ne _____ (koristiti) svoj mozak.
2. Kad i ako _____ (vratiti se - mi) sa Mont Everesta, molim vas da nas sačekate _____ (smešiti se) i _____ budete ponosni na nas!
3. Ovo je mali korak za _____ (ja), _____ veliki za čovečanstvo.
4. čekaju nas teški dani _____ nam je do kraja _____ (mesec) ostalo svega hiljadu _____ (dinar).
5. _____ se ne maknete, nikada nećete stići do vrha _____ (planina).

Po smislu, dovrši rečenice upisujući reči u praznine (primeri uglavnom imaju više rešenja).

1. U severnoj i srednjoj Africi je _____ vruće i _____ toga tamo ljudi nose laku odeću i zapravo ni ne znaju za _____.
2. U Bangkoku, na Tajlandu, nedavno je _____ orkestar čiji su članovi isključivo slonovi. Ove životinje _____ na udaraljka koristeći vešto _____ surlu.
3. Kod ridokosih _____ postoje izvesna odstupanja u centralnom nervnom _____ zbog čega je i njihova osetljivost na bol veća.
4. Kad neko često nosi šešir, to je onda upravo onaj _____ odeće koji _____ primetimo.
5. Pravilo broj jedan u ronjenju je da se uvek _____ u paru jer je tako mnogo manja _____ nego kad se _____ pojedinačno.
6. Ni u najburnija _____ Rimskog carstva nije se _____ da nekog iz carske _____ pogubi narod.
7. Bilo je to u _____ kada zakon o zabrani pušenja nije bio _____ strog kao danas.
8. Rukopise dva književna _____ upotrebila je kao hartiju za pakovanje kućna _____ francuskog pisca Žana Batista Šatobrena i tako _____ njegovo četrdesetpetogodišnje stvaralaštvo.
9. U _____ Napoleonovog _____ Egipta, piramide su bile dopola zatrpane peskom, a Sfingi se _____ samo glava.
10. Da li muškarci zaista _____ vole plavuše ili se radi o stereotipu koji, ukoliko se dovoljno dugo _____, preti da postane istina?

3. Исправи грешке:

1. У нади сам да ћеш сутра ићи самном

_____

2. Нема шта да каже у вези твојих ципела осим да ми се чини да су теби мало велике. _____

3. Када ћете научити да говорите, тада ми се јавите. _____

_____

4. Једна рука има пет прстова, а пет рука двадесетпет. _____

_____